

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnštvo in ekspedicijski
„Katol. Tiskarna“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 27.

V Ljubljani, v petek 1. februvarija 1895.

Letnik XXIII

VABILO

k javnemu shodu

radovljanskega katol. slov. društva,

ki se bo vršil

v nedeljo po Svečnici, to je sv. Blaža dan

pri Petranu na Bledu.

Vspored:

Po dovršeni božji službi, katera se bo začela na Otoku ob polu 10. uri, zborovanje v prostorih pri Petranu, in sicer:

1. Nagovor predsednikov.
2. Razgovor o planinskih in pašniških zadevah.
3. Razgovor o ustanovitvi Reiffisenovih posojilnic za Bohinj, Bled in Gôrje.
4. Razgovor o lovu.
5. Razni predlogi.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Kapitalistična doslednost.

Interpelacija kranjske kapitalistične stranke govori o notarskem stanu. Mi smo že v sredo našli med podpisane več mož, ki so značilni v zaničevanju duhovskega stanu. Zato smemo pač ta dva stanu nekoliko primerjati.

Duhovski stan po svojem bistvu vzdržuje vero in pravno vzgaja ljudstvo; torej ima splošen, za vse ude v državi potreben namen. Ta namen je poleg tega popolnoma neodvisen od državnega na-

mena, ker je višji in važnejši, pač pa država ne more doseči svojega namena, če se hkrati ne ozira na vero in pravnost, katerima je sama podrejena. Notarski stan je od države postavljen; torej od nje tudi popolnoma odvisen. Notarski red z dne 25ega julija 1871 (drž. zak. št. 175) določuje njegov delokrog v naši državi.

Duhovskega stanu duhovsko delovanje ni po naših zakonih obvezno za nobenega državljana. Vsak se udeležuje verskih vaj, v kolikor se boče in če se noče, ga nobeden ne more siliti. K notarju pa sili ljudi država; če bi se še rajše izognili notarski pisarni, ne morejo se v tistih slučajih, kadar to zakon zahteva. Če se torej tudi proti notarijatu govori, to ničesar ne škodi niti notarskemu uradovanju, niti zaslužku. Nasprotno pa vsako zaničevanje in poniževanje duhovskega stanu škoduje vzvišenemu namenu njegovemu, ker mu odtuja ljudstvo in v tem ovira njegovo za državo in posamnike potrebno delovanje. In vendar, kolikokrat se je že v naši deželi grdil javno po listih in knjigah duhovski stan? In kedo je vstal v njegovo obrambo? Možički, ki niso sami grabili kamenja in blata s ceste, da bi ga okidovali z njim, so se vsaj zadovoljno od strani smejali. — Da je pa mera protislovij polna, se sedaj po interpelacijah kliče vlada na pomoč užaljenemu notarijatu.

Duhovski stan se napadan ni zatekal nikoli v okrilje visoke vlade, ne samo zato ne, ker bi ne bilo nič pomagalo, marveč tudi zato ne, ker ima preveč samozvesti in ponosa, da bi ne zaupal višji sili, ki ga čuva in bedi nad njim. Po shodih, v društvih, v časnikih je javno branil svoja načela in dokazoval upravičenost svojega obstoja; notarijat se pa brani v deželno-zborski, denuncijatorični interpelaciji in sicer od mnogih, ki so glede duhovskega stanu vpo-

rabljali vsako priliko, da so mu priložili katero, od ljudij, katerih nekateri so z brcami žugali duhovniku, in ki nimajo druge besede za duhovnika, nego najgrše psovke. Ali ni to hiperbolična nedoslednost?

Mi tudi s tem primerom ne iščemo obrambe pri vladi, še manj pa pri tistih, katere je vzgojil in spravil do kruha duhovski denar, marveč hočemo le pokazati, kako označuje interpelacija nemško-nemškutarsko-radikalne koalicije značaj interpelovalcev.

Že včeraj smo pokazali, kako si kapitalistični mogočniki hočejo ohraniti svoj ljubi mir in svojo nadvlado. Kedo izmed njih se peča z ubogim, propadajočim ljudstvom? Plačaj, pak idi! Celo vera jim je tedaj dobra, kedar ima ohranjati mej ljudmi krotkost in potrpežljivost, kedar povdarja samo dolžnosti nižjih stanov in samo pravice višjih. Če pa kaj zašumi mej ljudstvom, če neznosne razmere kakor koli žugajo bruhniti v grozovni podobi na dan, tedaj ta kapitalistična stranka pozivlje na pomoč — policijo. „Hej, država, vojakov sem, brani nas pred surovo druhaljo“, tako ponavlja v vseh možnih glasovih. In če tudi to ne pomaga, potem se pa zateka k zadnjemu sredstvu — namreč zopet k veri. Hinavec Crispi hoče sedaj vere mej ljudmi, kakor jo je zahteval v podobnem slučaju pruski nasilnik Friderik II. Na Laškem so razgnana vsa socijalistična delavska društva, na Nemškem se pa ravno sedaj obravnava zakon proti upor- nežem. In pri nas, ki delujemo le v malem in se poleg tega odlikujemo v mnogih komičnih znakvih, se kliče vlada na temelju kazenskega zakonika (§ 392.) na pomoč proti socijalističnemu prekuenuhu „Slovenec“. Jedna taka zadostuje za celi predpust!

Dokler bodo taki varuhi pravice in pravnosti, se nam ni bati — kakega nereda. Če boš hotel z nekoliko krepkejšimi besedami razgnati leni in samo-

LISTEK

Jan Vyrava.

Drama v 5 dejanjih, češki spisal F. A. Šubert.

Repertoar slovenskega gledišča bil je doslej, bodimo odkritosrčni, zelo boren v proizvodih slovenskega dramatičnega slovstva, in je to tembolj neumevno, ker bi se dalo misliti, da se bode slovensko gledišče eo ipso oziralo na sorodna jezikovna slovstva, v novejši dobi osobito na rusko, češko in poljsko dramatik. Čeških dram se je baje še malo predstavljalo našemu občinstvu in slednje se torej ni moglo poučiti na našem repertoaru, kako je vspela in procvitala dramatična literatura med Čehi.

Hvalevredno je, da vodstvo slovenskega gledišča i v tem oziru hoče in se trudi popraviti, česar je opustilo, ker prihodnje dni spravi na oder češko dramo „Jan Vyrava“, katero je spisal v petih dejanjih ravnatelj praškega „Narodnega gledišča“, gospod F. A. Šubert. Drama je slavila sijajne vpehe v Pragi, Plznji, Brnu in minolo jesen v Zagrebu, kjer je v ondotnem „Narodnem gledišču“ v naslovni vlogi nastopil prvič naš rojak g. Borštnik z burno pohvalo. Glavna pritažljivost drame je v velikih prizornih efekti.

Pisatelj nas uvaja v svoji drami v leto 1781 v kraljevograški kraj. Cesar Jožef II. kani odstraniti ne-

voljstvo, toda temu se upirajo in nasprotujejo na vse kriplje graščaki in veleposestniki. Narod težko prenaša jarem hlapčevstva in je čisto jasno izrazil, da bi se rad znebil tega suženjstva. Na graščinskem posestvu grofa Reverede vré. Kmetje sosebno mrzé graščinskega ravnatelja Karmina, kateri ravna z njimi nečloveški in robotno služnost pri vsaki priliki izkorišča le za-se.

Samo Jan Vyrava, najpremožnejši kmet v vasi, ki je med ljudstvom zelo čislán in mu prvakuje, stoji na strani graščinske gosposke. Starejšega sina dal je krstiti po grofu Hijeronimu, in ko je postal večji, spravi ga v logarsko službo pri grofu, da bode nekoč tudi kak Vyrava nekaj več, nego navaden kmet. Hijeronim Vyrava je zal možak, logarska oprava mu kaj lepo prija in umevno je, da mladenič zlasti dopada komtesi Silviji, ki je prišla posetit grofovsko obitelj.

Tudi on goji do nje tiho a tajno ljubav, toda jeden družemu nista še ustno izrazila svojih čutov. V tem je pa izvedela hči kmeta Kralja, ki mladega Vyravo ljubi iz dna svojega srca, da je splavala nje nada po vodi.

Povodom neke ljudske veselice, katero priredi grof Roveredo svojim kmetom, pojavi se iznenada vojna četa pod poveljništvom stotnika Hrvata v gradu, ki je prinesel seboj cesarski patent (vladni razglas), da je odpravljeno nevoljstvo in dokaj oiajšana robota. Upravnik Karmin se prestraši; to je

hud udarec zanj in za graščinsko gosposko. Toda stotnik Hrvat ga pomiri, seboj ima še drugo naročilo. Za gradnjo trdnjave Jožefovo treba 20.000 hrastovih debel; ako te more dobaviti ravnatelj Karmin, zaslužil bode ravno toliko goldinarjev, robotno olajšavo pa more radi tega zglasiti še le za pol leta. Nek vinjen vojak pa v svoji opojenosti zblebete kmetom, da so prinesli cesarsko razglasilo, s katerim je odpravljena tlaka. Ljudstvo zahteva, naj se prečita ta odredba. Toda mesto nje objavi Karmin, da se ima nadalje mesto lahkega poljskega dela uvesti težko delo v gozdu.

Kmet Dvořák z vsemi sredstvi svoje zgovornosti hujska ljudi. Jan Vyrava hoče posredovati, ravnatelj mu pa srdito zakliče, da je izdajski lopov. Vyrava vzkipi — tako ga še nihče ni zasramoval.

Umiri se, zatajuje svojo vročkrvnost in zapreči krvavi upor. Toda skoro uvidi, da nič ne more opraviti pri graščinski gosposki. Karmin zahteva, naj se strelja na ljudi, kar se pojavi Vyrava. Za ljudstvo zahteva pravice. Karmin meni, najpametneje je, ako se zapre agitator Dvořák. Ta poskus spodleti, toda nek bebast kmet je pri tem činu ustreljen, in sedaj stopi Vyrava odločno na noge. Postavi se na čelo kmetom in jim obljubi, da jih povede v boj.

Vyrava želi poleg sebe sina Hijeronima. Po noči prithotapi do gradu. Na terasi straži njega sin; pozivlje ga, naj gre z njim. Toda krasne Silvije oči omamile so sina. Odpove očetu poslušnost

ljubni mir kapitalistične gospode, pri ti priči te zagrabi § 392. in pod ključem boš imel priložnost premišljevat državno oblast. Poskusi reči pri kakem shodu, ali v kakem listu, da je anarhizem posledica liberalizma in njegovih krutostij v socialnem oziru, takoj ti bo § 395. za vratom in — sedel boš. Reci n. pr., da je revolucija morda toliko upravičena, kakor absolutizem, da je revolucija naravna posledica sistematičnega nereda; reci, da nima brezverska država, ki ne priznava božje oblasti, nobenega trdnega vzroka, da bi branila svojo oblast; opozarjaj, da lastninska pravica ne sme biti neomejena in v nevarnosti si, da posediš nekaj mesecev ali celo leto.

Interpelacija nas primerja s socialisti. Zahvaljamo! Res se kot nasprotnikov ne bojimo toliko socialistov kakor liberalcev. Socialisti so sicer mnogo odločnejši, nego liberalci, oni so temeljiti nihilisti naše dobe, toda dosledni so. In zato je z njimi pač lažje nego z liberalci, ki se ti v hipu desetkrat izpremene: iz gorečnika za svobodo — v samosilnika, iz republikanca v — absolutista, iz brezverca v — krščanskega socialista, iz radikalnega opozicionalca v — krotkega prožnega kimavca.

Da hujskamo k upor, nam očita v obliki interpelacije izdana notarska prošnja za vladno podporo. Seveda! Ali smo mi krivi, da je že tudi kmečkih ljudij mnogo s sovraštvom navdanih do sedanjih razmer? Ali smo mi krivi, da revščina in lakota v njihovih sreih snuje črne strasti? Ali smo mi krivi, da se tudi kmečki stan vedno bolj kaže vsprejemljivega za socialistične nauke? Na Češkem so že cele občine socialistične, pri nas se med viničarji — v zlasti po nekaterih štajerskih krajih seli ta duh. Mi smo si stavili nalogo organizovati nižje stanove po katoliških načelih in s tem z upanjem veselejše bodočnosti, izvirajočim iz složne skupnosti, pregnati črnogled, zagriženo čmernost, ki se vedno bolj polastuje nižjih stanov. A v pomoč nam mečejo polena pod noge. Ironija! Mi pozivljemo domoljubne poslance, naj pomagajo kmetu. In odgovori se nam z interpelacijo v obrambo notarijata!

Mi nismo krivi, da imenitniki, ki žive od ljudstva in so zanj postavljeni, tako malo srca kažejo do ljudij in najrajše igrajo vlogo sebičnejšev. Mi nismo krivi, če n. pr. ubogi kmetič čuti neznosno bolelost, ko mora pri prepisu stvari vredne 7 gld. plačati nad 20 gld. notarskih pristojbin, ali pri 30 gld. vrednosti, ravno toliko plačati notarju, ali pri 60 gld. vrednosti, plačati c. kr. notarju nad 40 gl., kar se je vse že večkrat primerilo. Mi nismo krivi, če izpoznavajo kmet boreč se za svoj obstoj z močnim kapitalistom, grozovito protislovje, ko vidi, da proti njemu zastopa tujca bogatina — mož, ki je na čelu takozvane narodne stranke, kakor se je zgodilo v lanskem letu, ko je narodnjak comme il faut dr. Ivan Tavčar zastopal Bor na proti kmetom. Dobro poznamo našega kmeta in vemo, da prijaznega, zanj vnetega uradnika, da tudi žandarja, ne pozabi, marveč se ga hvaležno spominja, a koder

in starega kmeta zgrabi taka srditost, da puško sproži na lastnega sina. Hijeronim se zgrudi, in oče, meneč, da jo mrtev, pobegne. Še tisto noč zapalijo uporni kmetje graščino; vname se ljut boj. Graščinskim upornikom prihité na pomoč vojaki, potlačijo upor in puntarske kolovodje sedaj sodi pred vojnim sodiščem stotnik Hrvat.

Opomniti treba, da je bil ubit v boju ravnatelj Karmin.

Vojni sodnik je obsodi na vislice. Vendar so konečno pomiloščeni, smrtno obsodbo premené v drugo kazen — uporniški načelniki naj bodo tepeni s šibami. Tu jame kipeti kri v Vyravi. Rad bi pretrpel vsako kazen, ne boji se smrti, toda sramota, da bode tepen, to je zanj grozno. On, ki žive dni ni prosil nikogar, zdrkne na kolena pred stotnikom in ga prosi milosti, raje naj ga usmrté. Stotnik veli, da se kazen izvrši siloma. Vyravo zvežejo in nasilno vlečejo v „rajdo“. Črno mu prihaja pred očmi, prvi udarec pade na njega hrbet — Vyrava zaječi in zadet od kapi se zgrudi.

Sin Hijeronim, videč ta strahoviti prizor, hoče planiti v nepopisni razburjenosti na stotnika, toda in on preboden izdihne svojo dušo. Komtesa Silvija in kmetiška deklica Barbika objokavate skupno nesrečnega mladeniča. A zaman ni umrl Vyrava, kajti sedaj se zgodi cesarski ukaz — odpravljeno je nevoljništvo, robstvo!

A. S.

vidi surovost, odurnost ali krivičnost in jo živo čuti, tam ni čuda, če iz tega zase izvaja svoje posledice. In zato ne moremo mi zato, da o notarjih nima naše kmečko ljudstvo najboljšega pojma. In pri tem se usojamo vprašati: Zakaj nima vse grdenje in obrekovanje in opravljanje duhovnikov mej ljudstvom takega vpliva, kakor bi bilo pričakovati? — Odgovor je jako lehak. Zato ker ljudstvo ve, da ima v svojem duhovskem stanu — svoje prijatelje in dobrotnike.

Zato brez ovinkov izrekamo: Če hočejo notarjatu z interpelacijo kako pomagati do ugleda, se jako motijo. V to so poklicani samo — notarji, ki naj s stališča splošnega blagra presoajo sebe, svoj stan in svoje delovanje. To jim bo pomagalo, sama interpelacija pa prav nič!

Šolska debata v kor. dež. zboru.

S Koroškega, 25. jan.

II.

Po gospodu poslancu Einspielerju se oglasi poslanec Plavec, ki prav robato udriha po Slovencih. Ravno dan preje je bil s pomočjo slovenskih volilcev srečno splaval iz obč. odbora doberlovaškega, — kaj čuda, da je drugi dan v dež. zboru vso jezo izbruhal nad Slovenci! V začetku svojega govora se je bahal, da ve o kmetijskih občinah, katere zastopa Einspieler, več in od bolj objektivne strani. On ničesar ne vé, da Slovenci tožijo zbog sedanjih šol, — oni so z njimi le zadovoljni. Da se nastavlja učitelji slovenščine nezmožni, ni res.

Potem hudo napada duhovščino: Meni je znano da se od strani, ki je najmanj v to poklicana, seje prepir med ljudi. Naši Slovenci so kar srečni v zavesti, da se smejo učiti drugega dež. jezika. . . Ce bi danes prišlo do prostega glasovanja, bi se pokazalo da so Slovenci z vsem zadovoljni. . . Zalostno je pa resnica, da duhovniki, namestu da služijo vzvišenemu namenu, rogovilijo med ljudstvom. . . Končam z željo, da spoznajo gospodje, da vkljub vsej agitaciji ne pridejo do svojega cilja.

Tako nekako je kmetko-robato besedičil koroški „Knotz“, posl. Plavec. Za njim je dež. nadzornik Gobanc vsled ukaza dež. predsednika ugovarjal g. Einspielerju in svoj govor odičil s prav medenimi sladkimi puhlimi frazami. Potem je izrekel, da je merodajno za jezikovni poduk mnenje tistih, ki šolo vzdržujejo. Govori o posameznih šolah, kjer so se potegovali za slovenščino. V Zabnicah so prosili za slovensko šolo, pa kmalu potem je prišla druga peticija, naj ostane vse pri starem. (Dež. šolski svet se je oziral seve samo na to! — Dop.)

Občina St. Jakob v Rožu je dosegla (po 13letni borbi! — Dop.) toliko, da se je uvedla slovenščina kot podučni jezik. Ljudje so od tega časa popolnoma zadovoljni; pa tudi nemščina se tam goji malo ne v isti meri, kakor prej. — V Kotmarivasi so tudi prosili za slovenski poduk; kmalu pa so se oglašili nasprotniki in dež. šolski svet odločil je, kakor svoje dni — Salomon (ta primera je malo preveč — samozavestna!) in razdelil v dve: nemško in slovensko (t. j. utrakvistično). Isto zgodilo se je v Šmihelu nad Pliberkom in v Globasnici, pa tudi tam je klasičen dokaz, da imajo utrakvistični oddelki mnogo več učencev, nego samo-slovenski. Več prošenj ni prišlo, kje so druge ne vem, pri nas niso. — Gre za to, ali se ustreže upravičenim željam postavno v to poklicanih faktorjev, ali pa platoničnim željam drugih, katerih pa postava ne pripoznava kot upravičenih faktorjev.

Dež. nadzorniku je odgovarjal g. Einspieler takole: Dež. nadzornik se upira, ko zagovarja sedanje razmere, na voljo ljudstva (?). Mislim, merodajna je najprej postava in pravica (Ugovor) Faktorji ki vzdržujejo šolo, morajo v teh mejah potrebno vkreniti. Nadzornik je omenil proti-peticijo v Zabnicah; o tej se marsikaj govori. Šola v St. Jakobu deluje tako, da je ljudstvo kakor šolska oblast z njo zadovoljna. Take šole hočemo mi imeti; slovenščina je podučni jezik in nemščina se podučuje kot učni predmet. Tako je prebivalstvo zadovoljno, in česotudi šolske oblasti zadovoljne, prosimo le, da naj se tudi druge šole na Slovenskem tako uravnajo; če bodo vse

šole tako uravnane, nehal bode med nami prepir.

Nadzornik je govoril tudi o Kotmarivasi in je rekel, da je tam krajni šolski svet po 5 mesecih v drugi vlogi zahteval, naj ostane vse pri starem; zamolčal pa je, da je dodal šol. svet pristavek, da se sistira prvi sklep le toliko časa, da borenšen priziv pri naučnem ministerstvu.

Glede Šmihela in Globasnice mi številke niso znane; toliko je pa gotovo, da imamo le učiteljsko nasprotno agitacijo zahvaliti, če je v utrakvističnih oddelkih več otrok, nego v slovenskih. Saj so strašili kmete, da bode kar vsak moral kupiti za 5 gld. novih knjig, če svoje otroke pošilja v slovenski oddelek.

Kar se tiče nemških učiteljev na slov. šolah, trdil je dež. šolski nadzornik, da se taki učitelji nameščajo le v šolah, ki so kot nemške organizovane in se sklicuje na voljo ljudstva. Kar sem prej rekel, velja i tu. Zakaj se pa ravno zavoljo uravnave šol poprašuje kmet, ki v tem oziru pač ne more razločevati, saj ga tudi ne vprašujejo, hoče li plačevati davke in dajati svoje sinove med vojake.

Nato imenuje štiri učitelje, ki so morali zapustiti deželo, ker se niso mogli odpovedati ljubezni do materinščine in govori še o učiteljišču: če je rekel g. dež. nadzornik da se 72 pripravnikov uči slovenščine, dam to veljati; vprašanje pa je, ali ta poduk tudi zadostuje.

Tako g. Einspieler. Na stvarno in mirno razpravo ostali so dež. nadzornik Gobanc, kakor tudi poslanci odgovor dolžni! Odgovorili so le s strastnim napadom na slovensko duhovščino.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. februarja.

Razpust isterskega deželnega zbora ni nemškimi liberalcem nič kaj po volji. To se vidi iz članka „N. Fr. Pr.“ Naravnost zagovarjati se tudi ta židovski list ne upa počenjanja Italijanov in priznava, da vlada sedaj ni mogla drugače ravnati. Obžaluje, da so isterski Italijani v deželnem zboru z razsajanjem škodovali le stvari, katero zastopajo. Končno pa vendar pride do tega, da je vsega kriva vlada, ki se preveč ozira na Slovence. Pod vsako vlado Slovenci kaj pridobe v škodo Nemcev in Italijanov. Da ni vlada v nasprotju s svojim koalicijskim programom, kateri zahteva, da se odlože narodna in politična vprašanja, ukazala razobesiti dvojezičnih napisov in izdala nekega ukaza zastran sestave seznama porotnikov, bi ne bilo v Istri takega razburjenja in tudi v deželnem zboru bi se ne dogajale take stvari. Torej vsega je naposled le vlada kriva, zlasti grof Schönbörn, ki je še iz Taaffejevega ministerstva. Tudi nevarnost za koalicijo vidi židovski list v vladnem postopanju.

Koalicija in nemški nacionalci Poslednji čas so nemški nacionalci po svojih listih nekoliko manj udrihali po koaliciji. To je dalo povod govorici, da se nemški nacionalci skušajo približati koaliciji, da je dr. Steinwender že imel o tem neke pogovore z ministrom notranjih stvari. „Deutsche Zeitung“ pa vse te govorice oporeka. Pri vsem tem utegne biti le nekaj resnice na vsej stvari. Mnogi bi radi nemške nacionalce pridobili za koalicijo, da bi potem odrinili konservativni klub. Najbrž so pa le dotična pogajanja ostala brez vspeha, ker imajo višji krogi proti nemškim nacionalcem pomisleke zaradi njih nezanesljivega avstrijskega patrijotizma. Zato je pa seveda v nemškonarodnih krogih še večja jeza. Seveda ministri se teh pogajanj niso udeleževali.

Poročilo iz sej deželnega zbora dalmatinskega. Dne 19. m. m.: Poslanec Benvenja odloži mandat. Prošnja občinskih uradnikov za zboljšanje plače se izroči gospodarskemu odseku. Biankini izrazi željo, naj se uvede hrvaški jezik v nautično šolo. Ljubič zahteva za prihodnje zasedanje sestavo postave o čuvanju starin. Posl. Vidovič izvolijo deželnim odbornikom mesto odstopivšega Benvenje. Dne 22. t. m.: Pri predlogu Biankinijevem o imenovanju mestnega zastopnika v odsek za spremembo nekaterih točk občinskega volilnega reda in pravilnika je nastal tak hrup v dvorani, da je zapovedal dež. glavarja namestnik Bulat izprazniti galerije in moral je prekiniti sejo. V začetku sledeče seje (24. m. m.) je interpeloval Biankini, zakaj so se morale izprazniti galerije. To je povzročilo nov prepir med pravaši in vladino stranko. Predlog Bi-

jankinijev glede izjemnega stanja v Pragi se naravnost odkloni, ker prekorači delokrog dalmatinskega zbora. Posl. Vidović prosi vlado, naj milostneje postopa pri prestopkih zoper kuhanje žganja. Posl. Korlaet ponavlja predlog o kmetijski šoli za vso pokrajino v Zagorju.

Dolenjeavstrijski deželni zbor. Liberalci bi radi v dolenjeavstrijskem deželnem zboru zamašili usta krščanskim socialistom, da poostre poslovni red. Sklenili so, da ima odsek v osmih dneh poročati o vseh predlogih, ki se tičejo premembe poslovnega reda. Liberalni listi se pa že boje, da se stvar ne bode posrečila. Lueger je zapretil, da ta zbor ne bode več zboroval, ko bi se kaj takega pokusilo. Nekateri čl ni večine so vsled tega že jeli omahovati. „N. Fr. Pr.“ pozivlje večino, da naj se ne da prestrašiti, kajti sicer bode dr. Lueger diktator v deželnem zboru. Če Lueger in drugovi s kakim škandalom zbor razženo, bodo že volilci pokazali, da ne marajo več zanje, ker ovirajo uspešno delovanje deželnega zbora. Seveda je to za večino slaba tolažba, kajti volilci se ne ravna po poveljih „N. Fr. Presse“.

Zanimive podrobnosti iz Marijanskega kraljestva. Novi ogerski minister za uk in bogočastje, Wlassics, je, kakor kaže ime, (Vlasić) slovenskega pokoljenja, in sicer Hrvat iz Medjimurja. Tam še živita njegov oče in brat, ki obadva dobro govorita hrvatski. — Pri razpravi radi cerkvenopolitičnih reform sta se sprla bivši zborniški podpredsednik, sedaj minister notranjih zadev Desider Perczel in Ladislav Szapary. Posledica prepiru je bil dvoboj, ki se je končal po mažarski navadi za obadva častno. V stvar se je sedaj vmešala sodnija radi dvoboja. Tako se bode moral zagovarjati pred sodiščem minister notranjih zadev in kot tak ob enem načelnik policijski. — Zopet je zatoženih več slovaških rodoljubov. Udeležili so se v Breznu slovaške diletantske predstave in veselice v narodni nosi. Druga pregreha je, da so tedaj govorili in peli slovaški. Preiskava je že končana in v kratkem bode sodnijska obravnava v Banski Bistrici (Beszterczebanya). Zagovarjali jih bodejo odvetniki po narodnosti Srbi in Rumunci. Dan obravnave še ni določen. Radovedni smo, kdo bode hujše kaznovan, ali minister ali ubogi Slovaki!

Rusija ostane absolutistična država. Pri vsprejemu plemstva, zemstev in kozakov je car se izrekel, da je opazil, da v nekaterih zemstvih goje absurde nade, da bode on pustil zemstvu kak vpliv na državne zadeve. On se bode ravno tako, kakor oče njegov, držal samodržstvenega načela. — Po tej izjavi ni upati, da bi Rusija dobila kmalu ustavo. Premagal je vpliv tistih vseh, ki so odločevali osodo Rusiji pod Aleksandrom III. Vse je kazalo, da pod Nikolajem II. za Rusijo nastopi nova doba, a večinoma so te nade sedaj za nekaj časa splavale po vodi. Pozneje se pa utegnejo stvari še premeniti, kajti dvomiti ni, da car Nikolaj II. ni nikakor po mišljenju podoben svojemu očetu, prenašati se pa seveda neče.

Pomiloščenje. Pomiloščenje političnih zločincev in pa izjava predsednika republike, je nekako pomirila radikalce. Nekateri radikalni listi proglašajo pomiloščenje političnih zločincev za zmago Perierovih nasprotnikov. O Faurevi izjavi pa pravijo, da se je v njej pokazal pravega načelnika parlamentarne republike. Seveda ta mirnost ne bode dolgo trajala. Radikalci bodo že našli povode za napade proti vladi. Posebno bodo se pokazala nasprotja, če vlada pride s kakimi socialnimi reformami. Velik del zmernih republikancev je proti vsakim takim reformam, socialistov pa ne bode moč zadovoljiti, naj vlada predlaga kar hoče, vse bode jim premalo.

Socijalne stvari.

Pravice in častnost dela.

Spisal kardinal Manning. — Iz angleščine poslovenil J. G. (Dalje.)

Toda razven tega je delo pogoj vseh iznajdeb. Navedel sem preje res pomembni izrek: »Ko se je svitalo jutro družbi, bilo je delo na nogah in se je gibalo, predno se je kapital vzbudil«. Dejal bi, da ne le »ko se je svitalo jutro«, ampak tudi opoldne družbe je moral biti na nogah in se gibati um, predno se je vzbudilo delo. Zakaj razum je predhodnik delu; in cela zgodovina vsakovrstnih iznajdeb vednostnih in socijalnih, dokazuje, da mora razum svetiti roki — razum gre prvi in delo gre za njim. Ni mi treba tega na dolgo razpletati, ker mora biti

vsakemu razvidno. Vendar bi se s kakim vzgledom morebiti pojasnilo, kaj mislim. Um in roka sta v tako ozki in natančni zvezi, da nam je to jeden najkrepkejših dokazov modrosti našega Stvarnika. Kako da je um prožen v svojem delovanju, to je nedopovedljivo; gibčna je pa tudi roka tako, da se zлага z umovo prožnostjo.

Kdor je »za svitajočega se jutra družbe« imel kremeneno nož, mogel se je komaj z njim spretno obračati. Kdor je pa za njim imel Sheffieldski nož napravil je morebiti tisoč stvari, za katere kremeneno nož ni bil za nič. Bere se, da so za Edvarda III. obdačili na Angleškem vsled vojske s Francijo vse kar je kdo imel in v Colchester-u, ki je bil tedaj jedno največjih mest, naložili so davek na vse. Imena vseh kupcev, obrtnikov in prebivalcev so popisali, njih premoženje cenili, in mislim, da je bilo vsega 3000 ali 4000 funtov sterlingov vrednosti in vendar je bil Colchester tedaj nekako deseto najiminenitnejše mesto na Angleškem. V Colchesteru je bil tedaj tesar, ki so mu cenili vse orodje; vredna je bila vsa naprava in orodje jeden shiling (72 krajcarjev). Ne bomo presojali razlike v denarni veljavi, imel je dve sekiri, zaploho, ogelnik in stol za kolesa. Recimo, da bi prišel ta tesar, ki pač ni imel na razpolago le Sheffieldskega noža in še manj le kremeneno nož, recimo, da bi prišel v tako prodajalnico, kakoršna je Holzapffel-nova v Long Acre-u in bi videl krog sebe skoblje in skobljice vsake vrste, in osrednje svedre in ne vem kaj še vse, mislil bi, da je zašel v palačo kakega čarovnika, ali da ima ta sto rok, in da mu vsaka roka opravlja sto del. Reči moramo, rokodelsko orodje odpira umu brezmejno pot, daje mu moč in ga usposablja da lahko deluje tako raznolično, določno in potanko da si misliti ne moremo, kako daleč sega njegova moč. Dalje: delo in iznajdba sta pogoj vsega vstvarjanja. Rad bi vedel — če bi mi izvolil povedati leedski zupan, auctoriteta tukaj — koliko rok je izdelovalo vatel sukna, ko so sukno prodajali še na mestu? Primerjajte to s številom rok, ki izdelujejo vatel sukna dandanes. Pred kratkim sem to premišljeval. V mali knjižici, ki sem jo že navel, in iz katere sem, dejal bi, povzel vse, kar je vrednega v mojem govoru, v tej knjižici dobite — da je treba kakih petindvajset del, predno oblečemo sukno iz leedskega sukna. Ne bom vpošteval poljedelca, kupca, odpošiljalca, voznika, ki pripravijo volno v Leeds; dela, ki za tem pridejo, ta so mi sicer tako neznana in tajna, da jih prej po pravem imenu še imenovati nisem nikdar slišal in njihovih imen še sedaj ne razumem; ker bi se jih moral pa prej učiti, zato bom o teh delih govoril, kar se najbolj po domače da. Tu so izbiralci in čistilci, barvarji in rahljači, zavijalci in predilci; tu navijajo in tkejo in poravnujejo in mulijo in snažijo in drzajo in krtačijo in likajo in čedijo, vsaj misliti si ne morem drugače, in vlačijo — to je kakih šestnajst del, za katere je treba spretnosti. Iznajdbe so razvozlale zamotano štenjo dela in so razpeljale pojedine niti v mnogo rok; ta dela so postala finejša in finejša in vedno popolnejša na ta način. Zdi se mi potreba, da povem da so naračunali pet in dvajset všivov, ki se naredijo predno oblečemo sukno; in to pač kaže, kako podrobno je delo razdeljeno, in kako to razdeljeno delo vedno napreduje.

Dejal sem že, da pomnim, kedaj se je toliko govorilo o Swing Riot-ih.¹⁾ Smem reči da se na severnem Angleškem o Swing-ih manj vé, kako je pa to meni znano, ki sem živel vse svoje dni na jugu; pomnim pa še dobro, bil sem tedaj v Kentski grofiji, in sem videl noč na noč, kako se je rudečilo nebo plamena gorečih mlatilnic in gromad lesovja. Naše priprosto kmečko ljudstvo je bilo ob pamet. Mislilo je, da so stroji njegov pogin. Prišli smo sedaj srečno, in mislim po rokodelskih društvih bolj kot po čem drugem, do tje, da vse naše ljudstvo, rokodelci in obrtniki, priznajo, da jim je napredek in množenje strojev v največjo pomoč pri delu. V mal dokaz za to — če je sploh dokazov treba, in vaš odgovor mi pravi, da ne — omenil bom nekatere stvari, ki morebiti niso znane komu mojih poslušalcev. Dolgo tudi meni niso bile znane.

¹⁾ Kmečki nemiri na Angleškem, v katerih so hoteli uničiti poljedelske stroje. (Prev.)

Tedenski koledar.

Nedelja 3. febr.: 4. po razgl. Gosp. evang.: Vihar na morju, Mat. 8. Blaž šk. Ponedeljek 4. febr.: Andrej Korz. Torek 5. febr.: Agata d.

m. Sreda 6. febr.: Tit šk. Doroteja d. m. Četrtek 7. febr.: Romuald. Petek 8. febr.: Janez Mat. sp. Sobota 9. Ciril Aleks. — Lunin spremin: Prvi krajec 3. ob 1. u. 14 m. v noči. — Solnce izide 5. ob 7. u. 22 m.; zaide ob 5. uri 6. m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. februarja.

(Volilno gibanje v dolenjskih mestih.) Iz Novovega Mesta se nam poroča: Pač so se vsi Novomeščani čudili, ko so čitali po raznih listih, da je bil sodnik Višnikar na volilnem shodu soglasno vsprejet kot kandidat za državnozbornsko volitev v Novem Mestu. Resnici na ljubo moramo vendar le sporočiti, da je bilo na omenjenem shodu navzočih komaj 30 volilcev, dasi štejeemo pri nas volilcev blizo 190. Navzoči so bili večinoma uradniki poleg radikalno-narodnih korifej Slanca, Poznika in Segule. A še mej temi ni šlo vse gladko. Na shodu je delal Višnikarju preglavico tisočak, za katerega je Višnikar glasoval v dež. zboru v prosep nemškemu pokuku. Sploh pa je bilo na shodu vse hladno in se volilci niti ogreli niso pri čaši vina. Tam je še najbolj spoznal Višnikar, kakor malo navdušenja kažejo zanj njegovi — najzvestejši. Toliko se mi je zdelo potrebno omeniti, da svet ne bode sodil nas Novomeščanov, do ne poznamo ali da ne presojamo samostojno in neodvisno naših političnih razmer. Dvorni svetnik Šuklje ima malo simpatij v Novem Mestu, zato tudi njegov varovanec ne bo dobil mnogo glasov. Po dosedanjih razmerah soditi, bi bil pri nas največ glasov dobil prof. Tomo Zupan, ki pa je izjavil, da v sedanjih okolištinah ne vsprejme kandidature.

(Goriški deželni poslanci) so zapustili deželni zbor in izjavili, da se ne vdeležijo ne javnih in ne odsekovih sej, dokler ne bode laška večina spreminila svoje sedanje taktike nasproti slovenskim poslancem. — V goriškem zboru sedi 21 voljenih poslancev; izmed teh je 11 Italijanov, 10 Slovencev. Ker je glavar Italijan in se navadno ne udeležuje glasovanja, zato sta si bili stranki v ravnotežju. A letos se slovenski poslanec Mahorčič ni udeleževal sej zaradi bolezni in to večino je laška stranka porabila, da jo je zlorabljala za svoje strankarske namene. — Ker slovenski poslanci niso mogli v takih razmerah dovolj varovati pravic svojih volilcev, zato so zbornico zapustili in s tem onemogočili zborovanje.

(Javno predavanje o električni razsvetljavi v Ljubljani.) V muzealnem društvu bode gosp. ravnatelj Ivan Šubič v ponedeljek, dne 4. t. m. nadaljeval svoje predavanje o električni razsvetljavi. Na vrsto pride najprej razgovor o električnih merskih enotah, potem pa bode g. ravnatelj opisal glavne projekte, katere so doposlane tvrdke Siemens in Halske na Dunaju, Ganz in Comp. v Budimpešti in Schuckert v Norimburgu. Načrtal bode projekte za vodno silo in s parno močjo ter primerjal kakovosti obeh sistemov, njih vrline in nedostatke. Predavanje se prične ob pol 6. uri v bralni sobi „Rudolfinuma“. Vstop je tudi nečlanom muzejskega društva dovoljen.

(Zavijanje.) Sinočni „Narod“ piše, da se je „Slovenec“ oni dan zaganjal v narodne pesmi, katere je krasno harmonizoval koncertni vodja Hubad, zato ker diše po ljubezni. Ravnokar pa je izdala dunajska Leonica (Leogesellschaft) v debeli knjigi slovenske narodne pesmi z napevi in popolnim tekstom. Tu stojé pesmi, ki so tako malo svete, kakor ona grajana v „Slovenec“. Radovedni smo, pravi dopisnik „Narodov“, katerega si je za to naročil na Dunaju, če bode „Slovenec“ naznanil, da je Leonina na Dunaju papeža Leona XIII. križala. — Na to zavijanje odgovorimo, da dopisnik v „Slovenec“ ni ob omenjenih pesmih izrekel nobene sodbje, marveč je le trdil, da ne gredó na program veselice, ki se napravljajo z imenom svetnikov sv. Cirila in Metoda. V oceni omenjene zbirke Hubadove ni imel „Slovenec“ nobene grajalne besede. — Sploh pa menimo, da naj gospoda v tej zadevi ne zavija in ne pretirava, kajti račun zato bi po krivdi „Narodovi“ morala plačati le — „Glasbena Matica“. Ker mi tega ne maramo, zato samo zavračamo neosnovano zavijanje.

(Za novi domovinski zakon) po načrtu vladinem prosijo naslednje stajarske občine: Kočice, Nadole, Smolnik, Sv. Trojica in Nova cerkva v Haložah, Sedlašek, Podlehnik, Gruškovje, Dolena, Loka pri Zidanem mostu, Ivanjsevci, Ivanjska, Stavešnjici, Koprivnica, Gorenji Porčič, Staracesta, Grabonoska,

Stanetinci, Terbegovci, Galušak, Sv. Jurij na Šavnici, Branoslavci in Logarevci.

(Deželni zbor kranjski) je imel danes IX. sejo. Na dnevnem redu so bila med drugim utemeljevanja samostalnih predlogov, in sicer je poslanec Hribar obširno utemeljeval predlog, da vojaška uprava premesti vojaško bolnico v Ljubljani na primernejši prostor; dalje posl. Povše svoj predlog, da deželni odbor odpošlje na trgovinsko ministerstvo spomenico o stanju naše mlinarske obrti, in posl. dr. Žitnik, da se izjava g. dež. predsednika o zadevi planinskih pašnikov v tržiškem okraju izroči skupnemu finančnemu in gospodarskemu odseku Poslanca baron Apfaltrern in župan Grasselli stavita predlog, katerega so podpisali vsi deželni poslanci, da se c. kr. obratno železniško vodstvo premesti iz Beljaka v Ljubljano. Daljša razprava je bila o ustanovitvi okrožnih bolnic za silo in o zgradbi nove deželne bolnice in hiralnice. Pri tej zadnji točki je obširneje govoril poslanec Klun ter odločno obsojal silne troške za novo bolnico, kajti nihče ne bi bil glasoval za tolike troške, ko bi bil le približno slutil ogromne svote. Obširneje poročamo prihodnjič.

(Prvi glas za izključenje hrvatskega in slovenskega jezika iz dež. zbora v Poreču.) V 3. seji poreškega dež. zbora je bil na dnevnem redu predlog poslanca Venier-a, da naj bo v prihodnje razpravni jezik v zboru jedino italijanski, ter da se morajo staviti interpelacije in predlogi le v italijanskem jeziku. Vršilo se je v tem predlogu glasovanje po imenih. Prvi je za ta predlog glasoval vitez Babuder, ravnatelj gimnazije v Kopru in član deželnega šolskega sveta. — Njegovo glasovanje s „si“ spremljala je galerija s silnim ploskanjem. — Tako postopanje pač ni opravičeno v deželi, koder prebiva 185.000 Slovencev in Hrvatov in le 118.000 Italijanov.

(„Posamezni notarji.“) Sicer sem prepričan, da imate za utemeljitev Vaših trditvev o notarijatu dovolj dokazov in jih boste še dobili, pa vendar me mika, da še jaz par lepih dodam. Bajtar M., črevljar po obrtu, kupi od svojega sosedu kos sveta, da bi imel poleg svoje borne bajte še mali vrtec. Pogodita se za 28 gld. A kaj menite, kolik je bil račun pri notarju? Ne dosti večji kot za njivo, namreč 30 gld. (reci: trideset goldinarjev). Za res „bogatega“ črevljarja to pač ni noben denar. — Zasebnica S., posestnica male kočice, kupi za svoje po zimi s pletenjem, po letu s težkim poljskim delom v teku mnogo mnogo let krvavo prislužene žulje od sosedu njivico za 60 gld. Notarjev račun pa se je glasil 40 (reci: štirideset) gld. Jokaje je prišla k meni in mi pripovedovala o tem silnem udarcu. — Brez komentara!

(S Trebelnega) na Dolenjskem se poroča: Minoli ponedeljek je umrl za davico gospodu Aleks. Lunačku sinko Jernejček. To vam je bil prijazen, vesel in priden otrok. Star je bil še le 5 let, a znal je že lepo moliti in tudi lepo ubogati. Kako milo je večkrat pogledal, ali sine to ali ono storiti in takoj je že bral iz očí kaj sme ali ne. A tudi med boleznijo je bil jako potrpečljiv. V ponedeljek zjutraj ob 8. uri je prišla z angeljki ponj ljuba Mamka božja. To je pač hud udarec za bolnega očeta in vzornega utitelja. Za davico je že to leto umrlo 6 otrok, minolo leto pa od meseca julija 13. — Pri nas je sedaj po zimi zaradi obilnega snega nereden šolski obisk. Tako neugodnega kraja za šolo kakor pri nas je redkokje. Sicer namerava šolska oblast v naši fari narediti tri „excurrando“ šole, a s tem ne bo mnogo pomagano, ampak se bo napravilo še več stroškov ljudstvu, ki je že tako preobloženo z davki in ubožano. Naj se raji ukrene tako, da bodo bolj oddaljeni otroci morali hoditi v šolo le nekatere dni v tednu, ne pa vsaki dan in vspeh bo isti in stariši bodo tudi s tem zadovoljni. Prav lahko se večkrat prigodi po zimi, da bo prišel učitelj v šolo, a otrok ne bo nič dobil. Sploh je pa prav lahko zapovedati, a kje naj denar vzamejo, to je hudo za ubogega kmeta. Pri nas imamo še dokaj blizu železnico, namreč 1½ ure do postaje v Mirno Peč, a tja moramo le peš hoditi. Sicer imamo občinsko cesto do Brezja, čez hrib pa z vozom v St. Jurij priti to vam je križ, ker ni nobene poštene poti. Občina je že prosila slavni deželni odbor za cesto. Ali pa bo še to leto prišla na vrsto, se ne ve. Kaj nam pomaga železnica, ako ne moremo lahko do nje priti in spraviti svojih pridelkov na njo. Toraj naj se potegnejo naši gospodje poslanci sedaj v deželnem zboru za nas, da kmalu dobimo

deželno ali vsaj okrajno cesto do Mirne peči, za kar jim bomo posebno hvaležni.

(Duhovniške spremembe.) Zupnijo sv. Mihaela na Pilštanju je dobil ondotni provizor, č. g. Marko Tomažič. — Pri č. trapistih v Reichenburgu je umrl č. P. Irenej Durieux, ki bi letos sloto sv. mašo pel. N. v m. p.!

(Slov. uradovanje.) Krajni šolski svet v Čadramu je sklenil slovenski uradovati, za kar ima že tudi slovenski pečat z napisom: „Krajni šolski svet v Čadramu z. p. Oplotnica pri Konjicah.“

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca januarja t. l. vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 782 strank gld. 241.159.30, 438 strank pa vzdignilo gld. 98.511.58.

(Letošnji glavni nabor) vršil se bode za ljubljansko mesto dne 18. marca, ob 8. uri dopoldne v mestni dvoravi, za okoličico ljubljansko pa dne 11., 12., 13. in 14. marca.

(Vlč. o. V. Vanutelli), ki se toliko trudi za zjedinenje rimske in grške cerkve, je bil prijetno iznenaden zadnje božične praznike. Prokurator ruske sv. sinode v Petrogradu, Pobjedonoscev mu je poslal vizitko s sledečimi, lastoročno pisanimi besedami: „Deum de Deo, Lumen de Lumine — gestant Puellae viscera; Deum verum Gentium, non factum — Venite adoremus — Venite adoremus Dominum! Gloria in excelsis — Pax, Pax, Pax — Hominibus bonae voluntatis“. Ta čestitka je tem znamenitejša, ker so bile med Vanutelijem in Pobjedonoscevim že pogosto polemike radi verskih stvari.

(Valvazorjev spomenik.) Kakor čujemo, bavit se bode občinski svet v jedni prihodnjih sej s to zadevo. Prostor ki ga potrebuje mesto za olepšavo muzejske okolice, treba bode nakupiti.

(Novoimenovani škof dr. Zannoni) bode posvečen v Spljetu. 15. m. m. je bil pri nunciju na Dunaju kanonični izpit o novoimenovanem šibeniškem škofu. Kot priče so zastopali dunajskega nadškofa dvorna kapelana dr. Sedej in dr. Svoboda, in škofijo dr. Sedej in dr. Matija Rihtarič.

(Pozor!) Pretekli teden se je v Brezicah zopet prikazal neki suh mož. Nosi modre hlače in rudečo čepico ter posebno rad duhovnike obiskuje. Pozna ime in rojstni kraj vsakega in laže, da je doma iz ravno tistega kraja. Navadno tudi prosi za spovedne listke. Pozor pred njim, ker je slepar!

(Odločni kristjani.) Na otoku Malti je prodajal krošnjar Zolin roman „Lourdes“. Tedaj je šlo mimo nekoliko vojakov. Ti siromašni ljudje so pokupili vse iztise ter jih potem raztrgali na drobne kosce. Lep primer krščanske odločnosti in značajnosti.

(Ruski car) je podaril msgr. Kozlovskemu, nadškofu v Mohilevu, krasen škofovski križ v demantih. Preč. Kozlovski stanuje v Petrogradu in zastopa pri vladi kot metropolit vse katolike v Rusiji. Od poljske ustaje do sedaj še ni bil tako odlikovan noben katoliški škof.

(Odlikovanje.) Okrožni predstojnik v Serajevu, baron Mollinary, je bil 14. t. m. v Kreševem, da osobno izroči fra Grgi Martić-u odlikovanje železne krone III. razr., s katerim je proslavilo Nj. V. sivega hrvatskega pesnika ob priliki njegove zlate maše.

(Največji kolodvor na svetu) je v St. Louis v Združenih državah. Ves prostor, na katerem je zidan, zavzema 17 hektarjev. Glavno kolodvorsko poslopje je dolgo 185 metrov, široko je 24 m. in stolp, ki krasi zgradbo, je visok 122 metrov. Površina dela, ki je odmerjen v prvem nastropju za popotnike, znaša 6500 štirjaskih metrov. V vestibulu, čakalnicah in restavracijah je prostora za 20.000 oseb. Železnice se steka tukaj 22. Za zidanje tega orjaškega kolodvora so potrosili približno 16 milijonov goldinarjev.

(Kočevski premog.) Pretekli dni dospeli so delavci v kočevskem premogokopu do boljše — temnejše in trše kvalitete ondotnega premoga in je s tem nadejati se že nekake vrste črnosvitile skorje podobne onej v trboveljskem rudniku.

(Podiranje Luckmannovega poslopja) vrši se kaj naglo in gladko. Sedaj se je dospelo do zidovja. Streha, pohištvo in posamezni deli so te dni odstranjeni, sedaj čaka delavcev glavno delo. Da se pri podiranju zidu ne pripeti kaka nezgoda, postavljena je okrog poslopja ograja.

(V Rimu) so začeli urejevati cerkvene razmere v smislu apost. *Orientalium dignitas Ecclesiarum*. V grški zavod bodo odslej sprejemali samo prave Grke, čisto grškega obreda; Ru-

sine in Rumunce, ki so se dosedaj odgojevali v tem zavodu, bodo poslali v Levov v Galiciji.

(Odlikovanje.) Cesar je podelil poštenemu nadzorniku in načelniku glav. brzojavni postaji v Trstu, ces. svetniku Ferdinandu Coffou povodom njegovega naprosenega umirovljenja, v priznanje njegovega službovanja, viteški križ Fran-Josipovega reda.

(Prepovedan lov.) Novi lovski zakon, ki stopi meseca aprila letos za Predarelsko v veljavo, obsega med drugim tudi prepoved nedeljskega lova. Pri nas na Kranjskem, kjer se lov vprav ob nedeljah in praznikih najstrastneje goji in praznovanje teh dni najbolj skrini, pa ne kaže, da bi prodrla ta misel.

(Vreme.) Pretekli dni imeli smo pri nas nekoliko spremenljivo vreme. deloma jasno, deloma sneženo. Po severnih krajih in v Dalmaciji pa je razgrajala burja. Vetrovi nadvladajo sedaj severozahodni; temperatura se menja med -5° R. in $+2^{\circ}$ R., barometrovo stanje precej ugodno, Adria vsled nastale burje zelo valovita, prihodnji dnevi bodo baje donesli nam če dokaj snega pri deloma nizki temperaturi.

(Učiteljske spremembe.) Nadučitelj je postal pri Sv. Lenartu blizu Vel. Nedelje g. Jan. Kosi; učitelj v Muti pa g. Anton Weixler, dozda v Trbovlje-Vodah. Stalno so nameščeni gg. podučitelji: Jožef Kitek pri Sv. Vidu nize Ptuja, Ant. Freuensfeld v Ormožu, Sim. Bezjak pri sv. Tomažu, Jan. Urlep v Št. Ilju v Slov. gor. in Henrik Družović v Poličanah; nadalje gospdč. podučiteljice: Ter. Kovačič v Zabukovju, Ant. Stupca pri sv. Marku in Am. Pirch pri sv. Vidu nize Ptuja. Učiteljica ženskih ročnih del pri sv. Andražu v Slov. gor. je postala gospa Otilija Strelec.

(Zamude na železnici.) Včerašnja burja in sneg povzročila sta na vseh progah južne kakor državnih železnic znatne zamude. Dunajski zjutranji poštni in brzovlak sta došla v Ljubljano s poldrugo uro zamude, ponočni tržaški istotako. Danes se je bati istih ovir pri imenovanem prometu.

(Parnik Elbe.) Dne 30. jan. zjutraj se je v severnem morju parnik severno-nemškega „Lloyda“ potopil. Butil je vanj angleški premogovni parnik Crathie in ga je globoko prodr. Ljudje so poluoblečeni, v največjem strahu bežali iz kajut na krov in silili v rešivne čolničke. A dva čolnička sta zaporedoma preobložena pogreznila se v morskem dnu. Tretji se je rešil. Gotovo je nad 300 ljudij končalo svoje življenje v morskih valovih. Do sedaj se ve le za dvajset oseb, ki so se srečno rešile. Kapitan K. pl. Gössel je ostal na mestu do zadnjega trenutja mirno poveljujoč, dokler ga ni potegnili potapljaljoča se ladja seboj v globino. Med ponesrečenci je tudi več Avstrijcev, Dunajčanov.

(Obesil) se je 28. jan. na Bednju št. 31 v Adlešički fari in sicer v svojem hisu (bramu) Matija Špehar, star 59 let. Zjutraj je vstal rano in je rekel, da gre na semenj na Vinico. Drugi dan so ga našli obešenega. Vzrok samomoru je, kakor se govori ta, ker je zahteval fant, ki je hotel vzeti njegovo hčer v zakon, preveč dote. Zapustil je 8 otrok, 6 sinov in 2 hčeri. Ta dogodek je pretresel vso faro, ker je to prvi slučaj samomora, odkar obstoji tukajšnja fara in posebno še, ker je bil mož sicer prav pošten.

(Semniti po Slovenskem) od 4. do 9. februarja. Na Kranjskem: 4. v Žužemberku, na Krškem, Lukovcu, Loškem potoku; 5. v Metliki, v Borovnici; 7. v Gor. Logatcu, St. Jerneju; 9. v Boštanju, Grahovem, v Zagorju (za Savo), v Mengšu. — Na slov. Štajarskem: 4. v St. Jakobu pri Kolbiji, pri sv. Mariji v Jaremini, na Dobrni, v Lipnici; 5. pri sv. Petru; 6. v Gorenjem gradu; 9. v Pilštajnu. — Na Koroškem: 4. v Frišah, v Paterbijonu. — Na Primorskem: 4. v Dutovljah.

Društva.

(Narodna čitalnica v Kamniku.) Vabilo k veselici, katero napravi „Narodna čitalnica“ v Kamniku v soboto v 2. dan februarja 1895. Vspored: 1. A. Nedved: „Pevčeva molitev“, moški zbor, poje pevsko društvo „Lira“. 2. I. pl. Zajc: „Hrvaticam“, moški zbor z bas samospevom, poje pevsko društvo „Lira“. 3. Privikrat: Doktor Hr. bar. Burka v 1. dejanji. — Poljski spisal grof A. Fredro, preložil Vinko. 4. * * * „Trije nosovi“, šaljivi trojespev. Vstopnina navadna. — Začetek ob 7. uri zvečer. K tej veselici vabi častite ude in goste najuljudneje odbor.

(Podružnični shodi na Koroškem.) S Koroškega: Prihodnjo nedeljo, dne 3. febr. zborujeta dve podružnici libeliška pri „Nemcu“ v

Libeličah in škocijanskem pri „Klecarju“ v Zrnovnici. Spored shodoma je običajni. Na škocijanskem shodu se bodeti tudi predstavljali igri „Sv. trije kralji iz jutrovi dežel“ in „Od hiše“. — Dne 10. febr. ima beljaska podružnica pri „Majerču“ v St. Lenartu pri sedmih studencih svoj redni občni zbor z navadnim vspešnim. Igrala se bodo tudi igra „Od hiše!“

(Posojilnični shodi na Koroškem). S Koroškega: Bekštanska posojilnica v Ločah ima občni zbor dne 2. svečana pri „Pložu“ v Ločah, posojilnica za St. Lenart pri sedmih studencih in okolico pa dne 10. svečana pri „Majerču“ v St. Lenartu.

(Vabilo) k veselici, katero priredi slovensko bralno društvo v Škofji Loki v svojih prostorih v nedeljo, dne 3. februarja 1895. — Iz prijaznosti sodeluje tercet, obstoječ iz ceter, flavte in kitare. — Vsopred: 1. Dr. Jenko: „Naprej zastava Slave“, moški zbor. 2. A. Nedved: „Pozdrav“, moški zbor. 3. H. Sattner: „Pogled v nedolžno oko“, četvero-spev. 4. K. Mašek: „Sanja“, moški zbor. 5. „Dva zeta“. Veseloigra v jednem dejanju. — Prosta zabava. — Začetek ob polu 8. uri zvečer. — Vstopnina: Za ude 20 kr., za neude 30 kr. — K tej veselici najljubšeje vabi odbor.

(Posojilnica v Logatcu) registrovana zadruga z omejenim poročtvom, imela je v l. 1894 dohodkov 100.042 gld. 63 kr. in 97.295 gld. 64 kr. izdatkov — skupnega prometa tedaj 197.338 gld. 27 kr.; stanje hranilnih vlog konec leta 1894 bilo je 145.754 gold. 46 kr. a posojil 151.640 gold. 91 kr.

(Bralno društvo v Veržejah) ima svoj občni zbor dne 3. svečana ob 4 uri popoldne. Po obhitem zboru se bo predstavljala igra: Županova Micka.

Telegrami.

Deželni zbori.

Praga, 1. februarja. Mladočeški poslanec Kramar je utemeljeval svoj predlog, po katerem naj bi bil cesarski namestnik za svoje uradno poslovanje odgovoren dežel-nemu zboru. Proti volji namestnikovi nič ne veljajo zakoni, tudi sodišča, pravi, se po tem ravnaajo. Namestnik izjavi, da se o tem predlogu deželni zbor ne more razgovarjati. Ker je namestnik govoril nemški, obsuli so ga češki poslanci in mu klicali: „V češkem deželnem zboru govorite češki!“ — Predlog je bil odklonjen. Zanj so glasovali samo Mladočeši.

Brno, 31. januarja. Pri razpravi ob ustanovitvi nemške velike realke v Zwittau-i so se oglašili češki zastopniki ter zahtevali ustanovitev čeških srednjih šol. Poročevalec Popelak pravi, da je manjšini v tem oziru bilo že lani vstreženo. Predlog manjšine je bil odklonjen. Dovolj se večji znesek za ustanovitev više trgovske šole v Brnu. Poslanec vitez Šrom je predlagal, naj se spremeni volilni red. Predlog je bil izročen volilnemu odseku.

Tropava, 31. januarja. Poslanec Haase predlaga v odsekovem imenu, da se vvedejo poljski pripravljalni razredi na gimnazijah v Tešinu in Bielici. Poslanec Mihejda predlaga, naj se ustanovi vsaj ena poljska gimnazija s poljskim učnim jezikom, a ta predlog se odkloni, odsekov pa vsprejme.

Budimpešta, 31. januarja. — Točka I. naučnega budgeta je bila vsprejeta z veliko večino, tudi del Apponyjeve stranke je glasoval zanjo. Naučni minister je izjavil, da on ne bo zagovarjal nobenih sprememb na onih cerkveno-političnih zakonih, ki še niso vsprejeti.

Pariz, 31. januarja. V senatu je predložil justični minister predlog za amnestijo, senat se je izrekel, da je predlog nujen ter izbral za to poseben odsek, čegar člani so vsi za pomiloščenje. Kralj srbski je bil navzoč pri seji v senatu in potem v zbornici. Predlog za amnestijo je bil vsprejet v senatu z 216 glasovi proti 17.

Rim, 1. februarja. Po predlogu odseka kardinalov sklenil je papež osnovati v Carigradu višji učni zavod za vzgojo grško-katoliških duhovnov.

Moskva, 31. januarja. Izdajatelji in uredniki tukajšnjih listov so imeli v zahvalo za carjev milostni razglas z dne 13. jan. v Sergijevi cerkvi zahvalno službo božjo. Pri-

lično bodo tudi carju po odpislanstvu izrekli svojo zahvalo. Vstanovili bodo v ta spomin zavod za podporo onemoglih časnikarjev in njih družin, za kar so že nabrali zdatnih darov.

Vabilo na naročbo.

S 1. februarjem pričinja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENE“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrta leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrta leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Umrli so:

30. januarja. Antonija Pirnat, železniškega delavca žena, 26 let, Usnjarske ulice, sušica. — Marija Janežič, uradnega sluge vdova, 52 let, Tržaška cesta 12, apoplexia cerebri. — Marija Bizjak, gostija, 78 let, Kolodvorske ulice 35, ostarelost.

31. januarja. Marija Češkutti, kramarica, 50 let, Stari trg 3, Carcinoma ventriculi.

V bolnišnici:

29. januarja. Franica Štefe, gostija, 63 let, plučnica.

30. januarja. Ožbalt Dermastija, gostja, 63 let, plučnica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. a. jut.	733.3	-9.2	sl. zapad	oblačno	17.20
8. a. pop.	732.6	-5.9	sl. svzh.	„	sneg
9. a. zveč.	732.9	-6.4	sl. vzh.	sneg	
Srednja temperatura -7.0°, za 6.0° pod normalom.					

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospode nastopne darove:

Dr. Martin Matek, prof bogoslovja v Mariboru	kron	40.—
Josip Zidanšek, profesor bogoslovja v Mariboru	„	40.—
Janez Kačar, župnik na Bohinjski Beli	„	10.—
Lavrencij Kristofič, župnik v Korojcu	„	6.—
Frančišek Goršič, orgljarski mojster v Ljubljani	„	5.—
„Neimenovan“ po Fr. Rajčeviću, kapelanu v Vipavi	„	4.—
Tomaž Kajdič, župnik in dekan v Moravčah	„	6.—
Janez Lesar, župnik v Pečah	„	10.—
Janez Rigler od Sv. Gregorja	„	1.—
Janez Marolt od Sv. Gregorja	„	1.—
Frančišek Marolt, mlajši, od Sv. Gregorja	„	1.—
Frančišek Marolt, starejši, od Sv. Gregorja	„	1.—
Jože Adamič od Sv. Gregorja	„	1.—
Dve osebi	„	—60
Neimenovan iz Tunije pri Kamniku	„	1.—
Frančišek Fik, kapelan v Ribnici	„	2.—
Janez Brence, župnik pri Sv. Gregorju, mesečnino	„	2.—
Jeden „tarok“	„	—60
Janez Keršič, župnik na Jesenicah na Gorenjskem, letnino za 1895	„	24.—
Neimenovan z Dolenjskega	„	4.—
Martin Narobe, župnik v Zapo-gah, za drugo polovico leta 1894	„	20.—
„Mala stava“	„	2.—
Avguštin Sinkovec, kapelan v Stari Loki, mesečnino za december 1894 in januar 1895	„	20.—
Marija Kadunc, župni upravitelj na Preloki, za prvo polovico l. 1895	„	8.40
Anton Kržič, profesor na c. kr. učiteljski pripravnici v Ljubljani, mesečnino za oktober, november in december 1894 in januar 1895	„	40.—
Mihail Bulovec, mestni kapelan pri sv. Petru v Ljubljani, mesečnino za november in december 1894 in januar 1895	„	24.—

Frančišek Ferjančič, mestni kapelan v Trnovem v Ljubljani	kron	2.—
Frančišek Marinič, župnik v Kojsem na Goriškem, za prvo polovico leta 1895	„	12.—
Mihail Kozelj, kurat v Podkraj, namesto venca na rakev pokojnega g. Jakoba Sajevica, okrožnega logarja kneza Windisch-Graetza	„	10.—
Frančišek Birk, mestni kapelan v Kranju, mesečnino za julij, avgust, september, oktober, november in december 1894	„	60.—

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemačev!

V Ljubljani, dne 31. januarja 1895.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Josip Šiška, knezoškofjski tajnik v Ljubljani.

DOM IN SVET

Vsebina 3. zvezka 1895:

1. Josip Dobrovský, slavni učenjak češki. Spisal Fr. Kovar. 2. Sanje. Zložil Anton Medved. 3. Brata. Zložil Anton Medved. 4. Lepi Tonček. (Povest.) Spisal Podgoričan. (Dalje.) 5. Tlačanje. (Povest.) Spisal Podravske. (Dalje.) 6. Meta in Jaka. Zložil Anton Hribar. 7. Neresničen glas. Zložil Mih. Opeka. 8. Dve jelki. (Jos. B.) Zložil Anton Medved. 9. Huda ura. Spisal dr. Jos. Križan. (Dalje.) 10. Zajčki samostan pri Konjicah. Spisal Ivan Šomrek. 11. Slovenski koledarji in koledarniki (V 100letni spomin prve Vodnikovke in 50letni spomin prve Bleiweisove „Nove Pratique“.) Spisal J. Benkovič. (Dalje.) 12. Stavnice. Spisal Andrej Mejač. 13. Književnost: A. Slovenska književnost. B. Poljska književnost. C. Ruska književnost. D. Druge književne znamenitosti. 14. Razne stvari. — Na platnicah: Fonetične posebnosti v jeziku Kolumonovega Žegua. Spisal Fr. Pečar. (Konec.) — Slike: 1. Josip Dobrovsky. Narisal Jos. Germ. 2. Mati Božja. Slikal G. Staal. 3. Prizor ob Dunavu. 4. Pred viharjem. 5. Razvaline zajčkega samostana. 6. Ruska deklica. 7. Stavnic. Narisal Josip Dostal.

Eksekutivne dražbe.

Jos. Zupana iz Savice zemljišče (2789 gld. 80 kr.) dne 15. febr. (druga) v Radovljici.
Marije Starasinič iz Cerkvišč zemljišče (1047 gld.) dne 14. februarja (druga) v Metliki.
Marke Kozjana iz Draščice zemljišče (1655 gld.) dne 21. febr. (druga) v Metliki.
Jos. Levstika z Gore nepremičnine (1889 gld.) dne 12. febr. (druga) v Ribnici.
Jos. Prosena iz Vrblje zemljišča dne 15. febr. (druga) v Ilirski Bistrici.
Jurija Mušiča iz Dragovanje Vasi zemljišče (1728 gld.) dne 20. februarja (druga) v Črnomlju.
Alojzija Rusa ml. v Litiji nepremakljiva posestva (300 gld., 3140 gld. in 200 gld.) dne 15. febr. in 15. marca v Litiji.
Matije Baku iz Dolenjih Vrem (terjatev 300 gld.) nepremakljiva posestva (450 gld., 80 gld. in 200 gld.) dne 23. febr. in 23. marca v Senožečah.
Val. Prijatelj iz Vodic (konkurz) nepremična posestva (250 gld., 4800 gld. in 210 gld.) 15. febr. in 15. marca v Litiji.

Davidov konjak-sladni izvleček

Priporočen od medicinskih (621) veliko (50-9) Dobiva se v vseh boljših (623) lekarnah. (15-9) Glavna zaloga pri lekarnarju Jos. Mayerju v Ljubljani.

Mnogoletno, preizkušeno tešilo domače sredstvo.

137 Kwizdov fluid proti protinu 20-18

Okrepjujoč za vrbiranje po dolgotrajnem tekanju.

Kwizdov fluid	proti protinu
Cena i steklenici i gl.	Cena i steklenici i gl.

Kwizdov fluid	proti protinu
G. se dobi v 2	vseh lekarnah.

127 Kwizdov fluid proti protinu. 8-8

Glavno zalogo ima Okrožna lekarna v Korneburgu.

Zahvala in priporočilo.

Jožef Gerčar

krojač 76 3-1

v Kamniku, na Šutni št. 5

zahvaljuje velečenjene svoje naročnike za častna naročila, priporočujoč se ob enem velečenjenemu občinstvu in prečastiti duhovščini v

izdelovanje različnih oprav

sukenj, havelokov, talarjev itd.,

zagotavlja točno postrežbo in nizko ceno.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varh. Prospekti zastoj in franko.

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER najčistije lužne KISELINE

proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočane, katera se z vspehom rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta mitoraztaplajoče, osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v taci slučajih posebno dobro obnese.

6 5 II.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Osrednje ravnanje zavarovalnice „Unio catholica“ išče pod jako ugodnimi pogoji marljivega, poštenega, zanesljivega in spretnega

potovalca (akviziterja),

veščega slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. — Prednost imajo v tej stroki že vajeni prosilci.

Lastnoročno pisane prošnje, priporočene od dotičnega gosp. župnika sprejema do včetega 7. februarja t. l. glavni zastop „Unio catholica“ v Ljubljani, Kongresni trg št. 17. 70 3-3

H i š a

med Spodnjim in Gornjim Logatcem tik glavne ceste ležeča, za strojarstvo popolnoma urejena, v kateri se ta obrt že dolgo časa in tudi še sedaj nahaja, prodaja se pod prav ugodnimi pogoji. 68 3-2

V.č. pov. lastnik Tomo Lollazzi v Dolenjem Logatcu.

PATENTE.
Muster- und Markenschutz
erwirkt
A. v. STERR, ING.
WIEN, VI.
Mariahilferstrasse 9.

Kašelj odpravite z uporabo slovečih Kaiser-jevih prsnih bonbonov

kateri najbolje učinkujejo proti kašlju, hripavosti, prehlajenju in zasiljenju in so najcenejši. V zavrtkih po 20 kr. dobivajo se v lekarni Vilj. Mayerja pri zlatem jelenu v Ljubljani, Marijin trg.

E. Zbitek-ov v Novi Štiti pri Olomucu zavod za izdelovanje stekleno-mozaičnih božjih grobov, lurskih duplin in altarjev za procesije ob sv. Rešnjem Telesu. Odlikovan od Nj. svetosti papeža Leona XIII.; priznanja katol. teolog. akad. mije v Peterburgu, nemškega misijona v Carigradu itd.

(631) Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave z jamčene. (5-4)

France Pavšner

krojač

v Ljubljani, nasproti gimnaziji

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu za

izdelovanje vsakovrstnih oblek

po nizki ceni, ter zagotavlja trajno delo in uljudno postrežbo. 49 50-3

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Protinski cvet

ali
cvet zoper trganje.

Steklenica 50 kr., 12 steklenic 4 gld. 50 kr.

Odločno najboljši mazilo zoper trganje po udih, bolečine v rokah, nogah, v križu ter v živcih, otrpnele ude in kite itd.

Dobiva se pri 566 14

Ubaldu pl. Trnkóczyju

lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Priporočen od poliklinične direktorije.

Uporablja se proti dušljivemu kašlju, boleznim v grlu, v prsih in proti otročjim boleznim.

Konjaka sladni izvleček

Neutrpni za prebolele.

Dobiva se v vseh boljših lekarnah in droguerijah. 590 52-21

Tovarna konjak-sladnega izvlečka v Leipniku.

Ivan Jak

v LJUBLJANI na Dunajski cesti št. 13
v Tavčarjevi hiši.

Tovarniška zaloga

552 50-16 vsakovrstnih

šivalnih strojev, byciklov, tryciklov, veločipedov itd.

Ceniki zastoj in franko.

Vsak dan sveži

pustni krofi

se dobé pri 30 10-9

Jakobu Zalazniku,
Stari trg št. 21.

Najboljša, izredno okusna je

župnika Kneipp-a sladna kava

OCHRANNA-ZNÁMKA.

4 1/2 kilograma za gld 2 10.

v rudečih štirioglatih zavrtkih s sliko župnika Kneippa.

Oelzova kava

v rudečih okroglih zavrtkih. 24=2

Vsaka posebej porabljena ali pomešana namerčata popolnem navadno zrnatu kavo.

Lobivata se v vsaki boljši prodajalnici.

Kjer ni zaloga, pošlje je izdelovatelj (Oelz v Bregencu) po pošti v zavojih po

639 24-8

9 zlatih, 13 srebrnih kolajn

9 častnih in priznanih diplom

Kwizdov

136 20-18

IX 126 (8-8)

korneuburški živinoredilni prašek

za konje, govedo in ovčad.

Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Z najugodnejšim uspehom rabi se že 40 let v vseh večjih blevih proti pomanjkanju sile, slabemu prebavljenju, v zboljšanju okusnega in izdatnejšega mleka.

Pazi naj se na varstveno znamko in zahteva le **Kwizdov** Korneuburški živinored. prašek.

Glavna zaloga:

Franz Iv. Kwizda

c. in kr. avstro-egerski in kralj. rumunski dvorni založnik

Okrožna lekarna

v Korneuburgu pri Dunaji.

Prsten dobiva se v vseh lekarnah in droguerijah avstro-egerske dežele.

Na prodaj je iz proste roke

h i š a

v Trnovski ulici št. 13.

Več se izve pri lastniku Francu Kramer ju, posestniku v Kurji vasi št. 6. 77 3-2

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta že 25 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolje priznani in priporočeni prsi sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kosti. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (P. lovičnik steklenic ni.) 196 20-3

Svarilo! Svarimo pred po-

narodbami, ki se pojavlja o pod enakimi ali podobnimi ime in, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj te sorej vselej izredno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je sraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 627 20-8

Osrednja razpošiljalnica za provinice: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gg.: lekarničarji: v Ljubljani J. Svoboda, G. Piccoli, Ubaldu pl. Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju; J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči: na Reki: J. Gmeiner, G. Prodani, A. Schindler, A. Mizzam, lekarničar. F. Prodani, M. Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kommetter, A. Egger v Novemestu: A. pl. Sladovics; v St. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletto, J. Seravalle, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blažek; v Velikavcu: J. Jobst; v Wolfbergu: J. Huth.

RUSKÉ KOSMETICKÉ SPECIALITY

„Crème Venus“ sredstvo za konserviranje polti. Popolnoma neškodljivo sredstvo, ki zabranjuje, da polt ne postane raskava in se ne sveti. Polt postane snežno-bela, nima gub in ostane sveža. „Crème Venus“ nima masčobnih tvarin, ne postane žaltav in se more uporabljati o vsakem poljubnem dnevnem in letnem času. V interesu občinstva je, da natanke pazi na varstveno znamko. Cena 2 gld.

Tekoči puder „Eugénie“ iz mirtovilh cvetov, vlepšavo obrazne barve, katero ohrani cvetočo in mladostno. Da obrazu in tilniku, ramenom in rokam mehkost in mramorju sileno čistost, odstranjuje vsako raskavost kože in pege. Cena 2 gld.

Rdeče tekoče ličilo „Eugénie“ popolnoma neškodljivo. Daje licem, ustnom in ušesom lepo naravno tudi pri električni razsvetljavi rožasto bojo in se drži tri dni polti. Cena 1 gld 50 kr.

„Puder Eugénie“ bel, rosa, erème. Prijemlje se kože ne da bi se kaj opazilo in daje polti naravno mehkost in mladostno svežost. Cena 1-20, s čopom 1-50.

„Trioxen“ izborna sredstvo za rast lasij, jači lasišče in ubranjuje, da se ne napravi prhaj. Cena 1 gld. 60 kr.

„Nigritine Végétale“ barva za lase črna in rujava. Lasje obdrže bojo 6 tednov in je nemogoče razločevati to umetno bojo od naravne. Cena 3 gld. 50 kr.

Tekoče kavkaško mazilo za brke pospešuje njih rast in je konservira. Žigalo pri tem nepotrebno. Daje brkom poljubno obliko. Cena 75 kr.

Edino zalogo za Kranjsko

ima 622 26-10

FRAN STAMPFEL

v Ljubljani,

Kongresni trg „Tonhalle“ Kongresni trg.

Velikansko izber
vseh mogočih predpustnih predmetov

ima
Franc Karol Bisenius,

Dunaj I., Singerstrasse 11, Mezzanin.

Prosim, pazite na naslov, kajti nimam nobene podružnice. To je najstarejša, najslavnejša in najboljša podjetje.

Vedno najnovejšo po nizkih cenah na debelo.

Originalne japonske jako komične papirne čepice, 10 kom. 40 kr. Nove kotiljonske ture, 6 parov po 50 kr. in dražje.

Kotiljonski redi v zlatem in srebrnem kartonu vtisnjeni, 10 komadov 6 kr. in dražje. Fini crepe-redi 10 kom. 30 kr. in dražje. Kotiljonski trakovi v novodobnih barvah 10 kom. 15 kr. in dražje, na željo tudi v kuvertih v kakoršnemkoli številu sortirani.

Priznana kusna izvršitev dekoracij za plesne prostore.

Dekoracije za plesne dvorane se posojujejo in prodajajo.

Originalni novi pariški šalji in norčljivi predmeti 10 kom. 50 kr. in dražje.

Barvasta efektna razsvetljava za kotiljonske podobe, komad po 10 kr. in dražje.

Menevarni salonski umetni ogenj, dekoracije za zlato dobitke. Gledališki odri se posojujejo in postavljajo, ne da bi se kaj poškodovalo oboje stena.

Posojilnica obednih miz, stolov, blazinjenih klopi za plesne salone, svečnih lestencev in žirandol 11 3—2

☛ Ceniki zastoj. ☛

China Serravallo z železom

neobhodno potreben oslabeledim in prebolelim

Vzbuja slast do jedi, krepi živce, čisti kri.

Srebrna svetinja: XI. zdravniški kongres v Rimu 1894,

Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Benetkah 1894

Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Kielu 1894,

Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Amsterdamu.

Jako ga priporočajo zdravniške avtoritete, kakor dvorni svetnik profesor dr. baron Krafft-Ebing, profesor dr. vitez Mosetig-Moorhof, profesor dr. Schauta, prof. dr. Monti, profesor dr. Neusser, primarij dr. vitez Nicolich itd.

To odlično zdravilno, okrepevalno sredstvo zaradi dobrega okusa jako radi uživajo otroci in ženske.

Prodaja se v steklenicah po pol litra in po litru v lekarnah.

Lekarna Serravallo v Trstu. 578 30—21

Razpošiljalnica zdravil na debelo. Ustanovljena 1848.

Glavno zalogo v Ljubljani ima: **Lekarna Piccoli** na Dunajski cesti, nadalje tudi **Mayr, Grečelj in Trnkóczy.**

Št. 317.

Razglas.

IV. 1894/85.

C. kr. okrajno sodišče v Velikih Laščah naznanja:

Na prošnjo c. kr. finančne prokurature v Ljubljani se je

prostovoljna dražba

v zapuščino Janeza Skerlj iz Malih Lašč spadatajocih

1) **premičnin**, to je pohištva, gnoja in krme;

2) **zemljišč** pod vlož. št. 320 katastr. občine Turjak, to je biše, vrta, travnikov, njiv, pašnikov in gozda na drobno — dovolila ter se bode ista

dné 1. marca 1895 ob 9. uri dopoldne

na lici zapuščine v **Malih Laščah** vršila.

Premičnine se bodo za inventurno ceno izklicale in tudi pod to ceno onemu oddale, kdor bo največ ponudil.

Zemljišča in poslopja pa se bodo le za ali nad izklicno ceno oddala.

Dražbeni pogoji ležijo pri tem sodišču ter se bodo pri dražbi objavili.

C. kr. okrajno sodišče v Velikih Laščah,

dné 21. januarja 1895.

79 1—1

Katoliška tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana 1873, 1881.

Jožef Deiller,

tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov,

Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: Franc Brlekner.

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor:

pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, bandera itd. itd., pa tudi cela mašna obleka v najprilnejši obliki. 12 24—1

Cerkveni paramenti.

Umetelno vezanje.

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnosti in mnogovrstnih slučajev, v katerih izvrstno vpliva, s **častno diplomom in zlato svetinjo** na zdravilstvenih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec

lekarnarja
Piccolija v Ljubljani

je izborno sredstvo, katero krepča in zdravi želodec ter pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odpre.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani proti povzetju.

Zaboj po 12 steklenic velja gl. 1.36, po 55 steklenic gl. 5.26 (zaboj tehta 5 kgr.). Poštnino plača vselej naročnik. — Steklenica velja 10 kr. 617 50—10

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

239

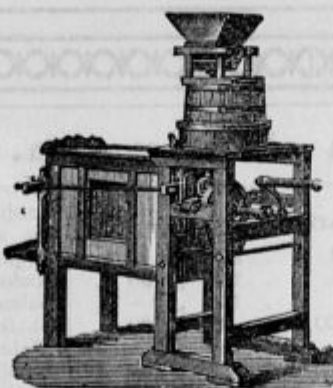
na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri (52-42)

kmetijskih
strojev in orodja

Strojev
za vinarstvo

vsakovrstnih
sesalk
pralnih strojev
ovijalnikov,
zravnalnikov
perila

patentovanih
mlinov
za domačo upo-
rabo,

Avgustu Kolb, tovarna strojev

Dunaj, II., Pasettistrasse 29—31.

Prijazna poštna postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.

☛ Ilustrovani ceniki zastoj in franko. ☛

Iščem prekupevalce in poštene zastopnike.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre.

Sarg-ov zdravstveno oblastveno preizkušeni

(Spričevalo: Dunaj, 3. julija 1887.)

mного **milijonkrat**

preizkušen in potrjen, zobozdravstveno priporočan, je ob enem najcenejše
zobe čiščeče in ohranjujoče sredstvo.

☛ Dobiva se povsodi. ☛ 620 40—9

Rojansko posojilno in konsumno društvo

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

v Roanu pri Trstu

priporoča čast. duhovščini in drugim rodoljubom na deželi svojo bogato preskrbljeno

prodajalnico in zalogo jestvin

v Trstu, Via Belvedere št. 3,

kjer se prodaja vsakovrstno kolonijalno blago najboljše vrste in po ugodnih cenah. — Razpošilja se po pošti in s tovrnim vlakom. Ceniki na zahtevanje franco.

Tudi pošilja raznovrstna

okoličanska, istrska in laška vina

v sodčih po 28 litrov in več.

Čast. duhovščina, trgovec in drugi rodoljubi na deželi naj se blagovolé pre-
pričati sami ter podpirati s svojimi naročili edino slovensko narodno podjetje
v Trstu.

Društveno predstojništvo.

562 13

☛ Uzorci so na razpolaganje. ☛

Pod Trančo **J. SOKLIČ** Gledal. ulice šte. 1 v Ljubljani šte. 6

priporoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestih in na deželi izbirno svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih klobukov 126 52-50

turistiskih klobukov, čepic

Tovarnaška zaloga
ljudskih klobukov c. kr. dvornih
založnikov A. J. Pochler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Želodčne kapljice
koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom **Marijinceljske kapljice.**

Te kapljice so zelo pro-
spešne (provzročujejo slast
do jela, razstvarjajo sliz, so
pomirjive in olajšujejo,
ustavljajo krč in krepijo
želodec); rabijo pri nape-
njanji in zapečenosti
preobloženem želodcu
jedili in pljučni itd.

**Steklenica z rablilnim
navodom velja 20 kr.,
tucat 2 gld., 3 tucate
samo 4 gld. 80 kr.**

Priporoča jih

Lekarna Trnkoczy
479 21 zraven rotovža v Ljubljani.
Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

**Le v lekarni
pri „zlatem orlu“
Mardetschlaeger
v Ljubljani
Prešernov trg
št. 2.**

Kašelj utešujoči **sladni bonboni**
z orlovo znamko
Trpotčevi sok 30 kr.
Pijakarski prašek
20 kr.

Soda-voda prireja se le iz
kemično-čiščenega in pre-
izkusenega plina. — Pri
vedjih naravnih znatno
znižana cena. —
Prodaja se v
lekarni.

Vsakovratni **čaj, prašek**
kapljice in vsi drugi
prodaji se nahajajo
predmeti **najcenejšo.**
Lekarna pri zlat.
orlu.

**Le v lekarni
pri „zlatem orlu“
v Ljubljani
Prešernov trg
št. 2.**

Zaloga **najnovjših preparatov**
in zdravilnih sredstev tu- in
inozemskih.
Najvestnejše in urno
prirejevanje zdravil
po receptih.

Originalno francosko kigle 60 in 40 kr.
Berganovo olje 12 ktl. jeter 30 kr.
Pulid proti prolinu
30 kr.

Zaloga vseh obvezil in
kirurg. priprave. — Lastno
izdelovanje obrez. snovij
in obližev. — **Novo:**
sterilizirane obvezne
snovi po min.
predpisu.

**Allo- in homöopatična
lekarna „pri orlu“
in tovarna za soda vodo
v Ljubljani, Prešernov trg 2.
Lastnik: Mardetschlaeger.**

Rusko mazilo za ozeblino 25 in 40 kr.
Najboljše proti kurjim očesom
Indleon 30 kr.
Salicil-milov obliž
30 kr.

Vsa sredstva za zobe
in usta. Lastna poseb.
nost: Mentholova ustna
zobni prašek pa
30 kr.

Zaloga preizkušen, posebnostij
tu- in inozemskih, v zalogi
ne se nahajajo poseb-
nosti preskrbe se naj-
ločnje in najna-
lajneje.

Zaloga pristnega ruskega čaja
zalega medlonal vin
Rittswagen v Marj.
Kopjak - Gajin
Bordeaux - a. — Naj-
nizje cene.

Zaloga pravega toaletu
Vasellina, glicerina
Pulcherin-creme 25 kr.
Proti razpok. kože: Glicerina-creme 25 kr.

**Le v lekarni
pri „zlatem orlu“
v Ljubljani
Prešernov trg
št. 2.**

**Le v lekarni
pri „zlatem orlu“
Mardetschlaeger
v Ljubljani
Prešernov trg
št. 2.**

59 5-4

P. n.

Čast nam je s tem naznanjati, da smo z današnjim dnevom

glavno zastopstvo za samoprodajo vseh proizvodov naše patentovane zarezne opeke (Falzziegel)

odstopili tvrdki

F. P. VIDIC & Comp. v Ljubljani

in prosimo, da naj se cenjena naročila imenovani tvrdki pošiljajo.

Tudi smo **licenco za vršitev naših patentov za izdelovanje zarezne opeke za kronovino Kranjsko, Istro, Primorje, Dalmacijo in južno Štajersko isti firmi podelili, kateri potemtakem jedino pristoji pravica izdelovanja zarezne opeke po naših sistemih v imenovanih deželah.**

Kršenja patenta se bodo od nas najstrožje zasledovala.

Bistrica na Zili, dne 22. januarija 1895.

P. n.

Opozarjaje slavno p. n. občinstvo najuljudneje na predstoječo okrožnico usojamo si najuljudneje naznanjati, da smo **glavno zastopstvo za samoprodajo od slavne tvornice v Ziljski dolini** z današnjim dnevom prevzeli in prosimo z zagotovilom najsolidnejše in najtočnejše postrežbe, naj bi se cenjena naročila nam pošiljala.

Pridobljene patentne licence pa tudi interesentom odstopimo; prosimo zaradi tega, naj se vsa dotična cenjena naročila blagovole pošiljati na naš naslov.

V Ljubljani, dne 22. januarija 1895.

Z velespoštovanjem

Ziljskodolinska tvornica
Feliks pl. Mottony l. r.

Z velespoštovanjem

F. P. Vidic & Comp.

Dunajska borza.

Dne 1. februarja.	Dne 31. januarja.	Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 75 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	149
Skupni državni dolg v srebru	100	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18
Avstrijska zlata renta 4%	125	Rudolfove srečke, 10 gld.	23
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100	Salmove srečke, 40 gld.	69
Ogerska zlata renta 4%	125	St. Genois srečke, 40 gld.	72
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	Waldsteinove srečke, 20 gld.	51
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1066	Ljubljanske srečke	25
Kreditne delnice, 160 gld.	414	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	184
London vista	124	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3490
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	566
20 mark	12	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105
20 frankov (napoleonor)	9	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	88
Italijanski bankovci	46	Montanska družba avstr. plan.	92
C. kr. cekini	5	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	170
		Papirnih rubljev 100	133

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanje za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.

Kuliantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kuranih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni urednik: Andrej Kalan. Tisk „Katholische Tiskarna“ v Ljubljani